



KLAGANDE

Peter Granstam, 19660421-7197

MOTPART

Transportstyrelsen

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Linköpings dom den 30 januari 2020 i
mål nr 5366-19, se bilaga A

SAKEN

Återkallelse av trafikflygarcertifikat enligt luftfartslagen (2010:500)

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och Transportstyrelsens
beslut den 23 maj 2019.

YRKANDEN M.M.

Peter Granstam yrkar att Transportstyrelsens beslut upphävs och att han återfår sitt flygcertifikat. Han yrkar även muntlig förhandling i målet. Han anför bl.a. att hans handlande är förkastligt men han har inte äventyrat säkerheten på det sätt som Transportstyrelsen påstår.

Transportstyrelsen motsätter sig bifall till överklagandet och anför i huvudsak följande. Det överklagade beslutet fattades genom tillämpning av FCL.070 i bilaga I (Del FCL) till förordning (EU) nr 1178/2011.¹ Enligt denna bestämmelse får certifikat, behörigheter och behörighetsbevis som har utfärdats i enlighet med denna del begränsas, tillfälligt upphävas eller återkallas av den behöriga myndigheten när piloten inte uppfyller kraven i denna del, Del Medical eller de tillämpliga operativa kraven i enlighet med de villkor och förfaranden som föreskrivs i Del ARA. Av Transportstyrelsens beslut framgår att återkallelsen av certifikatet grundas på att Peter Granstam inte uppfyller kraven i angivna bestämmelser i bilaga IV (Del MED) till förordning (EU) nr 1178/2011. Transportstyrelsen ska pröva frågor och fullgöra de uppgifter som åligger Sverige enligt ovannämnda EU-förordningar, vilket framgår av 1 och 2 §§ förordningen (1994:1808) om behöriga myndigheter på den civila luftfartens område. Att luftfartslagen genom bestämmelsen i 1 kap. 1 § gäller subsidiärt i förhållande till EU-förordningar, och att Transportstyrelsen genom förordning om behöriga myndigheter på den civila luftfartens område är utsedd till behörig myndighet i Sverige för de i målet aktuella EU-förordningarna, medför enligt Transportstyrelsens bedömning att styrelsen har rätt att återkalla certifikat som har utfärdats med tillämpning av EU-regler.

¹ Kommissionens förordning (EU) nr 1178/2011 av den 3 november 2011 om tekniska krav och administrativa förfaranden avseende flygande personal inom den civila luftfarten i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 216/2008.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Vad målet gäller

Frågan i målet är om Transportstyrelsen kan besluta om slutlig återkallelse av flygcertifikat.

Rättslig reglering m.m.

I kommissionens förordning (EU) nr 1178/2011 av den 3 november 2011 om tekniska krav och administrativa förfaranden avseende flygande personal inom den civila luftfarten i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 216/2018, fastställs närmare bestämmelser om bl.a. olika behörigheter för flygcertifikat, villkor för att utfärda, behålla, ändra, begränsa och tillfälligt dra in eller återkalla flygcertifikat.

I bilaga I, FCL.001 till förordningen framgår att den behöriga myndigheten ska vara den myndighet som utses av den medlemsstat hos vilken en person ansöker om utfärdande av flygcertifikat eller tillhörande behörigheter eller behörighetsbevis. Av FCL.070 framgår att certifikat, behörigheter och behörighetsbevis som har utfärdats i enlighet med denna del får begränsas, tillfälligt upphävas eller återkallas av den behöriga myndigheten när piloten inte uppfyller kraven i denna del, Del Medical eller de tillämpliga operativa kraven i enlighet med de villkor och förfaranden som föreskrivs i Del ARA.

Medlemsstaterna ska utse ett eller flera organ som behörig myndighet och tilldela den de befogenheter och ansvar som krävs för certifiering och tillsyn (artikel 11b, förordning (EU) nr 1178/2011).

I Sverige är det Transportstyrelsen som är utsedd till behörig myndighet i aktuella EU-förordningar, jfr 2 § förordningen om behöriga myndigheter på den civila luftfartens område. Av 1 § i samma förordning framgår dock att

om en lag eller en annan förordning innehåller någon bestämmelse som avviker från förordningen, gäller den bestämmelsen.

Vid beslut om slutlig återkallelse av bl.a. flygcertifikat framgår av 4 kap. 28 § luftfartslagen att det är allmän förvaltningsdomstol som efter ansökan av Transportstyrelsen prövar frågan. Det allmännas talan förs av Transportstyrelsen i mål som prövas med stöd av 28 § (4 kap. 31 § luftfartslagen).

Kammarrättens bedömning

Transportstyrelsen har den 4 oktober 2016 återkallat Peter Granstams flygcertifikat tills vidare i avvaktan på ytterligare utredning. Den 23 maj 2019 beslutade Transportstyrelsen att flygcertifikatet skulle återkallas slutligt. Förvaltningsrätten fastställde beslutet i dom den 30 januari 2020.

Transportstyrelsen har angett att eftersom den har utsetts till behörig myndighet i aktuella EU-förordningar medför det en behörighet att återkalla flygcertifikat. I förordningen om behöriga myndigheter på den civila luftfartens område anges visserligen att Transportstyrelsen är utsedd till behörig myndighet i aktuella EU-förordningar, men det anges även att om lag eller annan förordning innehåller någon bestämmelse som avviker från förordningen, gäller den bestämmelsen. Av luftfartslagens bestämmelser framgår att det är allmän förvaltningsdomstol som efter ansökan av Transportstyrelsen prövar frågan om slutlig återkallelse av flygcertifikat, och under vissa angivna omständigheter även återkallelse tills vidare. Den bestämmelsen innebär att det är förvaltningsrätten som ska besluta om att återkalla flygcertifikat och den innebär också att den befogenhet som i övrigt tillkommer Transportstyrelsen som behörig myndighet inskränks i motsvarande mån. EU-rätten hindrar inte en sådan ordning.

Kammarrättens slutsats är således att Transportstyrelsen inte har haft behörighet att fatta beslut om slutlig återkallelse i aktuellt ärende. Förvaltningsrättens dom och Transportstyrelsens beslut ska därför upphävas. Vid denna utgång saknas anledning att hålla muntlig förhandling i målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Anders Bengtsson
kammarrättsråd
ordförande

Anders Poulsen
kammarrättsråd
(skiljaktig mening)

Karin Hansson
kammarrättsråd
referent

Zozan Cemal
kammarrättsfiskal
föredragande

Anders Poulsens skiljaktiga mening

Jag anser att Transportstyrelsen, såsom behörig myndighet, har befogenhet att återkalla flygcertifikat med stöd av FCL 0.70 i bilaga I till förordning 1178/2011. Underinstansernas avgöranden bör därför, enligt min mening, inte upphävas. I sak instämmer jag i underinstansernas avgöranden.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING****DOM**
2020-01-30
Meddelad i LinköpingMål nr
5366-19**KLAGANDE**

Peter Granstam, 19660421-7197

MOTPART

Transportstyrelsen

ÖVERKLAGAT BESLUT

Transportstyrelsens beslut den 23 maj 2019, se bilaga 1

SAKEN

Återkallelse av flygcertifikat

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND, YRKANDEN M.M.

Transportstyrelsen beslutade den 23 maj 2019 att återkalla Peter Granstams flygcertifikat, se bilaga 1.

Peter Granstam yrkar att beslutet ska upphävas och att han ska få genomgå en ny flygmedicinsk undersökning.

Transportstyrelsen yrkar att överklagandet ska avslås.

Förvaltningsrätten har den 23 januari 2020 hållit muntlig förhandling.

**VAD PARTERNA SAMMANFATTNINGSVIS ANFÖR OCH
ÅBEROPAR**

Peter Granstam

Han håller med om att alkohol och framförande av fordon, i detta fall ett flygplan, inte hör ihop. Det finns dock omständigheter i hans fall som gör att han anser sig ha rätt att få tillbaka sitt flygcertifikat.

Upprinnelsen till händelsen den 3 oktober 2016 var att han arbetade på ett flygbolag, som ägnade sig åt en personalpolitik som var under all kritik. Ingen och framförallt inte han själv mådde bra av att arbeta för detta bolag. Kvällen innan händelsen den 3 oktober 2016 hade han druckit en flaska vin. Han trodde inte att det skulle påverka efterföljande dags arbete. På morgonen den aktuella dagen hade han inte hunnit ätit någon frukost.

Han har blivit felaktigt behandlad av sin chef, som kände till att han hade ett sjukintyg och som vid händelsen den 3 oktober 2016 valde att ringa till polisen istället för att skicka hem honom. Detta är inte förenligt med gängse praxis inom branschen, där alkoholproblem är vanligt förekommande. Chefen har en skyldighet att omedelbart bistå med hjälp vid minsta misstanke om alkoholpåverkan hos en kollega. I ett flygplan finns det inget alkohollås utan piloterna är varandras alkohollås. Mår en kollega dåligt kallar man in en stand-by.

Han anser inte att 0,21 mg/l innebär att han på ett grovt sätt äventyrat flygsäkerheten. Enligt juridiska termer bör den gränsen gå vid en promille. Flygöverläkaren har inte undersökt honom eller pratat med honom innan den flygmedicinska bedömningen avslutades. I dag är han helt fri från alkoholproblem.

Transportstyrelsen

Grunden för beslutet är att Peter Granstam inte uppfyller de medicinska kraven. Bedömningen grundar sig på en flygmedicinsk riskanalys som flygöverläkaren har genomfört. Den flygmedicinska bedömningen går ut på att avgöra om piloten kan hantera de krav som ställs på en pilot.

Den 8 maj 2012 påträffades Peter Granstam med en alkoholhalt om knappt en promille i blodet när han var i aktiv tjänst som pilot på Arlanda flygplats. Hans flygcertifikat återkallades. Han fick dock tillbaka flygcertifikatet efter en omfattande rehabilitering tillsammans med en begränsning, som innebar att han bara fick verka i ett så kallat tvåpilotsystem. Peter Granstam ansökte om att begränsningen skulle tas bort i förtid. Han uppgav i ansökan att han skulle bibehålla sin nykterhet. Så blev inte fallet. Så småningom hävdades begränsningen om tvåpilotsystem. Den 3 oktober 2016, inte särskilt långt efter rehabiliteringen, ertappades han på nytt påverkad. Denna gång i cockpit i samband med förberedelse inför en flygning från Sturup flygplats.

Transportstyrelsen är skyldig att reagera på säkerhetsproblem av alla möjliga slag. En pilot har ett mycket stort ansvar. Yrket som pilot är krävande och det innebär olika stressmoment. Bedömningen är att risken för återfall är för stor pga. de incidenter som har inträffat och att den risken kvarstår för Peter Granstam. Därmed är det också rimligt att hans certifikat återkallas.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet är om Transportstyrelsen haft skäl för sitt beslut att återkalla Peter Granstams flygcertifikat med anledning av att han inte bedömts uppfylla de medicinska kraven härför.

Peter Granstam har bl.a. anfört att förklaringen till hans agerande var dåliga arbetsförhållanden hos det flygbolag som han var anställd hos och att han i

dagsläget är fri från alkoholproblem. Transportstyrelsen har bl.a. anført att risken för återfall är för stor hos Peter Granstam pga. de incidenter som har inträffat och att den risken kvarstår.

Av utredningen framgår att Peter Granstam vid två tillfällen har ertappats alkoholpåverkad då han varit i tjänst som pilot. Upptäckten av att han varit påverkad har skett innan flygning men vid senaste tillfället i samband med förberedelser inför en flygning. Efter första tillfället genomgick han rehabilitering och återfick sedan sitt certifikat tillsammans med en begränsning om tvåpilotsystem. Han ansökte om att få ta bort begränsningen i förtid och uppgav då att det inte förelåg någon risk för återfall utan att han skulle bibehålla sin nykterhet. Förvaltningsrätten konstaterar att han trots detta fick ett återfall i tjänsten några år senare.

Mot bakgrund av utredningen och vad som ovan har anförts, bedömer förvaltningsrätten att det är klarlagt att Peter Granstam vid händelsen den 8 maj 2012 respektive den 3 oktober 2016 genom påverkan av alkohol inte har iakttagit bestämmelser och föreskrifter som är väsentliga för att genomföra en säker flygning. Han har i och med detta agerande äventyrat säkerheten för passagerare och flygpersonal. Händelserna ger också uttryck för att det föreligger återfallsrisk särskilt i samband med stress. Vad Peter Granstam har anført medför ingen annan bedömning. Det har inte heller i övrigt framkommit någon omständighet som gör att det finns skäl att ifrågasätta Transportstyrelsens flygmedicinska bedömning. Det förelåg därför skäl för Transportstyrelsen att återkalla flygcertifikatet och överklagandet ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Tomas Fredén

Rådman

I avgörandet har även nämndemännen Rita Lundin Eklund, Jan-Olov Karlsson och Georgette Melki deltagit. Föredragande har varit Stina Sterner.



Datum
2019-05-23

Dnr/Beteckning
TSCERT 2019-2198

Kopla till

Med- och certakt 196604217197

Peter Granstam
Skyttevägen 8
302 23 HALMSTAD

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING

2019-06-27

Mål nr 5366-17
Aktbil 3

Beslut om återkallelse av trafikflygarcertifikat

Transportstyrelsens beslut

Transportstyrelsen beslutar att ditt trafikflygarcertifikat, nummer SE.FCL.196604217197, ska återkallas. Certifikatet ska så snart som möjligt skickas tillbaka i bifogat kuvert.

Redogörelse för ärendet

Enligt Transportstyrelsens beslut TSCERT 2016-8918 upphävdes ditt flygcertifikat tillfälligt. Du har nu ansökt om att få tillbaka ditt flygcertifikat.

Skäl för beslutet

Enligt FCL.070 i bilaga I (Del FCL) till förordning (EU) nr 1178/2011¹ ska ett flygcertifikat återkallas om piloten inte uppfyller kraven i bilaga IV (Del MED) till den ovan nämnda förordningen.

Av den flygmedicinska bedömningen som bifogas framgår att du inte uppfyller kraven för medicinskt intyg i MED.B.005 b) och MED.B.055 c) i bilaga IV (Del MED) till förordning (EU) nr 1178/2011 och AMC1 MED.B.055 (e) (8) i bilagan till den europeiska byrån för luftfartsäkerhets (EASA) beslut 2019/002/R.

Hur man överklagar

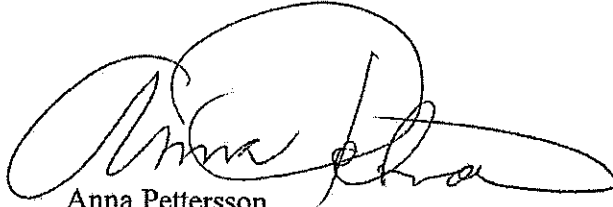
Se bilaga.

Transportstyrelsen
Sjö- och luftfart
601 73 Norrköping
Besöksadress
Olai kyrkogata 35, Norrköping

Telefon 0771-503 503
Telefax 011-185 256
transportstyrelsen.se
luftfart@transportstyrelsen.se

Anette Thörner
Bemannings- och behörighetsenheten
Sektionen för flygcertifikat
anette.thorner@transportstyrelsen.se
010-495 36 58

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Anna Pettersson. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog flygöverläkaren Dag Lemming och juristen Johnny Andersson. Föredragande i ärendet var sektionschefen Håkan Bodvik.



Anna Pettersson
Chef Enheten för behörighet och bemanning

Bilagor

- Flygmedicinsk bedömning
- Hur beslutet överklagas

¹ Kommissionens förordning (EU) nr 1178/2011 av den 3 november 2011 om tekniska krav och administrativa förfaranden avseende flygande personal inom den civila luftfarten i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1139, senast ändrad genom förordning (EU) 2019/27.



Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.